

Capitolul I

SCURT ISTORIC AL EXECUTĂRII SILITE ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC

Instituția juridică a executării silite este cunoscută încă din epoca romană, originea acesteia atribuindu-se dreptului roman. La începuturile ei, executarea silită avea un caracter extrajudiciar, creditorul fiind îndreptățit să-și execute singur dreptul său. La încheierea unui contract, debitorul dădea creditorului *in mancipio*, acesta din urmă obligându-se a-l emancipa după plata datoriei. La împlinirea termenului de scadență, în caz de neplată, creditorul acționa în judecată pe debitor, iar după obținerea hotărârii de condamnare împotriva lui, debitorul mai avea un termen de 30 de zile să-și îndeplinească obligația de plată.

Dacă nici în acest termen plata nu era făcută, debitorul era prezentat în fața magistratului de către creditor, iar prin *legis actio per manus iniectio*, debitorul era adjudecat în favoarea creditorului. Astfel, creditorul dobândește dreptul să-l încarcereze pe debitor în temnița sa¹, urmând ca după un anumit interval de timp, de el stabilit, dacă nici atunci debitorul nu-și achita datoria și nicio terță persoană nu plătește pentru acesta, putându-l uide sau vinde ca sclav. Situația grea era atunci când existau mai mulți creditori, situație în care debitorul era tăiat în bucăți și împărțit între creditori.

Ca o necesitate a îndreptării acestei abominabile modalități de executare au apărut „Legile Iuliane” care au inițiat posibilitatea urmăririi bunurilor debitorului, prin *cessio bonorum*, procedură care îndreptățește creditorul să vândă, personal, toată averea debitorului, chiar și pentru o creanță neînsemnată valoric.

Mai târziu și această procedură este modificată, fiind înlocuită cu *distractio bonorum*, procedură în care creditorul sechestrează întreaga avere a debitorului, însă vinde numai bunurile necesare acoperirii creanței urmărite. Această procedură este cea mai apropiată de cea existentă în zilele noastre, cu atât mai mult cu cât, în această nouă procedură, apar pentru prima oară organe publice de executare, numite *curator bonis distrahendis*, executarea silită pierzându-și caracterul extrajudiciar, devenind o activitate îndeplinită de către un anumit organ de stat.

Constrângerea corporală s-a menținut în unele țări ca Anglia, Franța, Germania, Austria etc., până în epoca modernă.

În România nu sunt cunoscute izvoarele executării silite, această activitate fiind lăsată la bunul plac al celor interesați, porunca Domnului fiind elementul juridic ce declanșează executarea².

Datorită condiției istorice a provinciilor românești multă vreme nu a fost posibilă o organizare sistematică și națională a instituției executării silite. Întregul drept românesc are,

¹ Închisoarea privată a fost suprimată prin constituții imperiale (Constituția lui Theodosius, Valentinianus și Arcadius din 388, în Cod Theodosianus 9, 11, 1). Creditorul care ducea la închisoare privată pe debitor se făcea vinovat de *crimen laesae maiestatis*. Dar marii proprietari și oamenii cu influență continuau să închidă pe debitori în închisorile private. Împărații au fost obligați să intervină în repetate rânduri (Zenon în anul 486).

² S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, *Tratat de executare silită*, Ed. Lumina Lex, București, 2001, p. 33.

ca și limba, o distincție anume, fiind clădit pe vechile tradiții comunitare – în sânul obștilor vicinale, ca o societate agrară închisă, cârmuită după normele vechiului drept consuetudinar românesc, cunoscut sub denumirea de *ius valahicum*.

Aflate în zona de influență bizantină, Moldova și Țara Românească au apelat la legislația împărătească *Basilicalele*, care reglementa și dreptul material și cel procesual civil, conturând o serie de instituții procedurale și de executare silită, inclusiv în materie de executare silită imobiliară.

Dreptul bizantin a fost prelucrat în Țările Române prin culegerile de legiuri care circulau (exemplu: Hexabiblu lui Armenopol) și mai ales prin pravilele bisericești și hrisoavele domnești.

În această materie, hotărârile se executau numai în urma unei porunci speciale a Domnului, porunca fiind formula executorie a acelor timpuri.

Executorii, care de-a lungul timpului au purtat diferite titulaturi (vornici, dajdieri, mumbașiri domnești, zapcii, copii de casă, păhărnice, aprozi ai isprăvniciei sau aprozi vătășești) făceau o somație verbală, înfățișând numai porunca domnească¹. Această organizare se dezvoltă în feudalismul târziu al sec. XVII-XVIII, când germenii destrămării vechilor rânduieli încep să apară. Odată cu dezvoltarea orașelor și târgurilor, problema executării creanțelor și a datoriei primește alte reguli, pentru că dispare pentru totdeauna rânduiala veche cu influențe canonice².

Vânzările silite se făceau printr-o procedură asemănătoare licitației publice cu strigare de astăzi, numită mezat.

Alexandru Mavrocordat, în anul 1785, emite un hrisov prin care vânzarea silită imobiliară se făcea cu publicații; adjudecarea definitivă se făcea prin întărire a Domnului, după trecerea unui termen de șase luni în cazul debitorului cu domiciliul în țară și a unui termen de trei ani, pentru debitorii cu domiciliul în străinătate³.

Aceleași reglementări le găsim în *Codul Donici* (1814-1817)⁴, capitolul 11, paragraful 17 și apoi, cu unele mici modificări, într-un act normativ elaborat în anul 1846 sub domnia lui Mihail Sturza.

În cadrul acelorăși preocupări de codificare a normelor civile și procesual civile, în Țara Românească sunt de menționat corpul de legi canonice, amestecate cu legi civile, cunoscut sub numele de *Nomocanonic*⁵.

În anul 1779 este publicat *Codul Ipsilanti*, care conține reglementări în materie civilă, în cea mai mare parte fiind bazat pe *Basilicalele lui Amenopol*.

Codul Scarlat Calimachi, publicat la Iași în 1812, *Codul Caragea*, promulgat la București în anul 1818, și *Regulamentele Organice* alcătuite în 1812 și puse în aplicare în ambele Țări Române în anul 1813, sunt reglementări în materie civilă și de procedură civilă care cuprindeau dispoziții referitoare la urmărirea silită imobiliară și consfințeau regula potrivit căreia adjudecarea se definitivă prin întărirea Domnului⁶.

¹ A se vedea F. Măgureanu, *Drept procesual civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 492.

² Keith Hitchius, *România anilor 1866-1947*, Ed. Humanitas, pp. 28-29.

³ F. Măgureanu, *op. cit.*, p. 492.

⁴ A se vedea D. Negulescu, *Execuțiunea silită, Principiile generale*, vol. I, Tipografia Guttenberg, București, 1910, pp. 17-18.

⁵ N. Luca, *Executarea silită asupra bunurilor imobile*, ed. a II-a, Ed. Curierul Judiciar S.A., 1928, p. 5 și urm.

⁶ D. V. Firoiu, *Istoria statului și dreptul românesc*, E.D.P., București, 1976, p. 99.

Începând cu anul 1862 întărirea Domnului nu mai era necesară, actele de vânzări silnice fiind supuse recursului în casație.

Cod de procedură civilă decretat la 9 septembrie 1865 și pus în aplicare la 1 decembrie 1865 a reglementat punerea în executare a hotărârii judecătorești după investirea cu formulă executorie.

Potrivit acestei reglementări, executarea se realizează prin vânzarea silită a bunurilor mobile și imobile proprietatea debitorilor și prin urmărirea veniturilor acestora.

Era prevăzută și o formă de constrângere, respectiv constrângerea corporală, constând în detenție. Realizarea acestei forme de constrângere nu a fost posibilă, deoarece Legea constrângerii corporale din 12 septembrie 1864, în care se prevedea construirea unor case județene (închisori) pentru arestul debitorilor în materie civilă și comercială, nu s-a pus în aplicare, probabil din lipsa fondurilor necesare realizării investițiilor în aceste construcții¹.

O primă și importantă modificare în materia executării silite, inițiată de ministrul justiției C. G. Dissescu este realizată după 35 de ani de la punerea în aplicare a Codului de procedură civilă, fiind înlăturate toate imperfecțiunile de reglementare, evidențiate în activitatea practică. Astfel, prin modificările intervenite în anul 1900, art. 380 care reglementa constrângerea corporală, a fost suprimat și au fost reduse termenele de procedură din cadrul executării silite².

După Primul Război Mondial și mai ales după Marea Unire din 1918, Codul de procedură civilă a fost supus unor noi modificări, cea mai importantă fiind cea realizată prin Legea din 19 mai 1925 privitoare la unificarea unor dispoziții de procedură civilă și comercială, pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și curților de apel, precum și pentru unificarea competenței judecătorilor.

Au urmat și multe alte modificări prin legi de accelerare a judecăților, ultima lege în acest sens, Legea nr. 389, fiind decretată la 22 iunie 1943.

Organizarea cadastrală, în sistemul austriac al cărții funciare, permitea ca în Transilvania, executarea silită să se realizeze pe corpuri de proprietate, procedura fiind reglementată de Legea LX din anul 1881. Legea nr. 389 din anul 1943, a menținut în Transilvania, procedura executării silite asupra bunurilor imobile și uzufructului imobilelor, precum și măsurile de asigurare a acestora în forma vechii reglementări. Astfel, Legea LX din 1881 a funcționat în paralel cu sistemul de publicitate, făcând și obiectul unor controverse în doctrină și jurisprudență.

Începând cu anul 1948, au intervenit o serie de acte normative speciale în procedura executării silite, reglementând existența unor noi titluri executorii, în materia contractelor (contractele cu privire la vânzări de mărfuri și prestări de servicii cu plata în rate – art. 4 din Decretul nr. 296/1959), a dreptului muncii (decizia de imputare și angajamentul de plată – art. 107 alin. 2 și 108 alin. 2 din Codul muncii), în practica notarială (art. 4 din Decretul nr. 377/1960) alte înscrisuri care constituiau titluri executorii. Aceste reglementări aveau drept obiectiv simplificarea sau înlocuirea dispozițiilor de drept comun. Dispozițiile comune ale Cărții a V-a din Codul de procedură civilă care au rămas, în general, neschimbate.

¹ F. Măgureanu, *op. cit.*, p. 492.

² *Idem.*

Prin Decretul nr. 221/1960 și H.C.M. nr. 729/1960 a fost instituită o procedură specială cu privire la executarea silită împotriva persoanelor fizice, a plății impozitelor și taxelor neachitate în termen, a creanțelor bănești ale agenților economici de stat, precum și cu privire la executarea confiscării¹.

Prin perfecționarea continuă a Codului de procedură civilă din 1865, reglementările legale privind executarea silită au urmărit, pe de o parte, multiplicarea titlurilor executorii, altele decât cele care derivă din hotărârile judecătorești civile trecute în puterea lucrului judecat, cât și din diversificarea unor proceduri în afara dreptului comun.

Reglementările specifice din sistemul nostru procesual, garantează, pe de o parte, caracterul umanitar pe care îl prezintă executarea silită, prin faptul că aceasta, în principiu, nu se poate purta asupra persoanei debitorului, ci numai asupra bunurilor sale, dar și o protecție socială, anumite bunuri, riguros determinate, neputând fi urmărite silit.

Întreaga procedură a executării silite stă sub semnul legalității, orice act de urmărire silită care intră în conținutul procedurii de executare fiind sub control judiciar, pe calea contestației la executare.

Organizarea executării în sistemul actual asigură un echilibru între părți, deoarece permite introducerea contestației la executare de către persoanele lezate, admiterea acesteia ducând la modificarea sau anularea unor acte de executare sau la anularea întregii executări silite².

Noul Cod de procedură civilă³, chiar dacă restructurează o serie de instituții procedurale, păstrează toate progresele legislative obținute în timp în materia executării silite, acestora alăturând unele reglementări noi, actuale și necesare. Astfel, sunt introduse principiile executării silite, sunt reformulate o serie de proceduri și sunt recalificate actele de executare. Executorului judecătoresc îi puse la dispoziție și încheierile, ca acte prin care acesta poate lua anumite măsuri, expres și limitativ prevăzute de lege, unele dintre acestea fiind reglementate fără cale de atac.

¹ A se vedea și Gh. Dobrican, *Obiectul executării silite și procedura de executare în cazul debitorilor regii autonome și societăți comerciale*, în *Dreptul* nr. 2/1994, p. 57; C.S.J., s. cont. adm, dec. nr. 586/1993, în *Buletinul Jurisprudenței Curții Supreme de Justiție*, Culegere de decizii pe anul 1993, pp. 396-397.

² S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, *op. cit.*, p. 40.

³ Adoptat prin Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicat în Monitorul Oficial nr. 247 din 10 aprilie 2015.

Capitolul II

PORTĂRELUL ÎN PERIOADA PRINCIPATELOR UNITE (1859-1881)

Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești¹ au fost un stat român format prin unirea dintre Moldova și Țara Românească în 1859 sub un singur domnitor. Statul acoperea regiunile istorice Oltenia, Muntenia, Dobrogea, Moldova și sudul Basarabiei (adică Cahul, Bolgrad și Ismail). Unirea dintre cele două principate a fost primul pas politic spre crearea României ca un singur stat (unitar), în 1881. Cei doi domnitori ai Principatelor Unite au fost Alexandru Ioan Cuza și apoi Carol I.

Ca urmare a înfrângerii Imperiului Rus în Războiul Crimeii și încheierea Tratatului de pace de la Paris din 1856, cele două principate au fost trecute sub tutela comună a Imperiului Otoman și a Congresului Marilor Puteri (Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei, Al doilea Imperiu Francez, Regatul Sardiniei, Imperiul Austriac, Prusia și, doar la un nivel declarativ, Imperiul Rus). În cele două principate, mișcarea politică unionistă Partida Națională era privită cu simpatie de Franța, Rusia, Prusia și Sardinia-Piemont, era privită ca un pericol pentru propriile interese în zonă de Imperiul Austriac, Regatul Unit și Imperiul Otoman. Negocierile din timpul sus-amintitului tratat au dus la aprobarea unei uniuni minimale, în care urmau să fie aleși doi domnitori la București și Iași, cu două organe legiuitoare, urmând ca la Focșani să funcționeze un organ legislativ comun, care să ia decizii în domenii de interes comun, precum cel al taxelor și impozitelor. O altă hotărâre care viza soarta celor două principate era organizarea de alegeri pentru Divanele ad-hoc, adunări ale tuturor claselor sociale, care urmau să dezbată viitorul celor două țări. La 5 ianuarie 1859, Alexandru Ioan Cuza a fost ales ca domnitor în Moldova, iar la 24 ianuarie în același an, profitând de ambiguitatea textelor înțelegerilor finale, care prevedeau existența a două domnii, dar nu împiedica una și aceeași persoană să fie aleasă pe ambele tronuri, Cuza a fost ales ca domnitor în Țara Românească, devenind, astfel, primul *Domnitor* al **Principatelor Unite ale Moldovei și Valahiei**. Marile Puteri au acceptat Unirea din 1859, care a fost acceptată doar pentru perioada domniei lui Cuza.

După realizarea unirii, domnitorul Alexandru Ioan Cuza și colaboratorul său cel mai apropiat, Mihail Kogălniceanu (ministru, apoi prim-ministru al României), inițiază importante reforme interne: secularizarea averilor mănăstirești (1863), reforma agrară (1864), reforma învățământului (1864), reforma justiției (1864) ș.a., care au fixat un cadru modern de dezvoltare al țării².

Întâmpinând rezistență din partea guvernului și a *Adunării Legiuitoare*, alcătuite din reprezentanți ai boierimii și ai marii burghezii, precum și a bisericii, în înfăptuirea unor reforme, Cuza formează, în 1863, un guvern sub conducerea lui Mihail Kogălniceanu, care

¹ A se vedea, https://ro.wikipedia.org/wiki/Principatele_Unite_ale_Moldovei_și_Țării_Românești.

² Marcel D. Popa, Horia C. Matei, *Mică enciclopedie de istorie universală*, Ed. Politică, București, 1988.

realizează secularizarea averilor mănăstirești (decembrie 1863) și dizolvă *Adunarea Legiuitoare* (lovitura de stat de la 2 mai 1864). În același an, Cuza supune aprobării poporului, prin plebiscit, o nouă constituție și o nouă lege electorală, menită să asigure parlamentului o bază mai largă, și decretează (14 august 1864) legea rurală concepută de Kogălniceanu. În timpul domniei lui Cuza a fost conceput Codul civil, Codul de procedură civilă și Codul penal de inspirație franceză, Legea instrucțiunii publice, Legea pentru organizarea judecătorească (1865), Legea pentru obligativitatea învățământului primar, Legea contabilității, Legea consiliilor județene. Creează Consiliul de Stat și înființează primele universități din țară, respectiv cea de la Iași (1860), care azi îi poartă numele, și cea de la București (1864). Tot în această perioadă a fost organizată și armata națională. În septembrie 1865, Alexandru Ioan Cuza a acordat companiei engleze Barkley-Stanisforth construirea liniei ferate București-Filaret-Giurgiu (cu o lungime de 70 de km., fiind calea cea mai scurtă care lega capitala țării cu Dunărea și astfel cu restul lumii).

*Monstruoasa coaliție*¹, atrăgând de partea lor o fracțiune a armatei, l-au constrâns pe domnitorul Alexandru Ioan Cuza să abdice în noaptea de 10/22–11/23 februarie 1866. La aceasta a contribuit însuși domnitorul, care nu numai că nu a luat măsuri în privința factorilor reacționari, ci, într-un discurs, se arăta dispus să renunțe la tron în favoarea unui principe străin precum prevedea una din dorințele divanelor ad-hoc din 1857. Pe actul iscălit de Cuza scria: „*Noi, Alexandru Ioan I, conform dorinței națiunii întregi și angajamentului ce am luat la suirea pe Tron, depun astăzi, 11 februarie 1866, cârma guvernului în mâna unei Locotenențe Domnești și a Ministrului ales de popor*”².

În aprilie 1866 au avut loc alegeri pentru o nouă Cameră a Deputaților ce urma să fie și Adunare Constituantă, iar noua Adunare și-a început lucrările la 10 mai 1866.

Cuza a fost obligat să abdice în anul 1866 de către o largă coaliție a partidelor vremii, denumită și Monstruoasa Coaliție, din cauza orientărilor politice diferite ale membrilor săi, care au reacționat astfel față de manifestările autoritare ale domnitorului.

După exilarea lui Alexandru Ioan Cuza, conducătorii loviturii de stat au format un guvern provizoriu, puterea executivă fiind încredințată unei Locotenențe Domnești, formată din Nicolae Golescu, ministru de Interne și de Război sub Cuza; Lascăr Catargiu, unul dintre fruntașii conservatori și generalul Nicolae Haralambie, prefectul de poliție al Bucureștilor. Ion Ghica, pașoptist și unionist, a devenit prim-ministru și ministru de Externe. Alegerea lui Cuza ca domnitor în ambele principate fusese singurul motiv pentru care puterile europene permiseseră unirea principatelor Moldovei și Țării Românești, iar acum țara risca să ajungă la dizolvarea acestei uniri. Ion C. Brătianu, călătorește în Germania și se întâlnește la Düsseldorf cu Carol și cu tatăl său, obținând acordul acestuia de a deveni principe. Brătianu a telegrafiat guvernului provizoriu că obținuse acordul lui Carol.

În ziua de 10/22 mai 1866, Carol I. Proclamat domnitor al României, iar între 14 și 20 aprilie 1866 s-a organizat plebiscitul prin care a fost aprobată alegerea lui Carol ca domn al României.

¹ *Monstruoasa coaliție* a reprezentat alianța dintre conservatori și liberalii radicali în scopul îndepărtării domnitorului Alexandru Ioan Cuza de la domnie. Denumirea respectivă a fost promovată în epocă de presa favorabilă lui Cuza. Liderii acestei coaliții au fost radicalul C. A. Rosetti, conservatorul Lascăr Catargiu și moderatul Ion Ghica.

² În 1859 Alexandru Ioan Cuza a fost pus să jure că va abdică după 7 ani de domnie pentru a lăsa tronul unui 'prinț străin dintr-o țară nemegieșă cu România', precum se cerea într-una din prevederile divanelor ad-hoc din 1857. A se vedea: https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Ioan_Cuza.

Lungul șir de reforme inițiate de Alexandru Ioan Cuza și venirea pe tronul Principatelor Unite a domnitorului Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, care se bucura atât de sprijinul Franței cât și cel al Prusiei a făcut ca actul unirii de la 1859 să fie ireversibil. Din 1866, potrivit Constituției promulgate la 1 iulie, Principatele Unite încep să se numească oficial **România**.

La presiunile Franței și Marii Britanii, Imperiul Otoman a acceptat păstrarea unității Principatelor, cu condiția însă ca principele străin să recunoască statutul de vasalitate în fața Înaltei Porți, ceea ce acesta a și făcut: în 23 octombrie 1866 a fost emis un firman imperial prin care Carol a fost recunoscut domn ereditar al Principatelor Unite sub suzeranitatea sultanului.

În 1878, după victoria din Războiul de independență, România s-a scuturat de jugul otoman, dar a intrat imediat în conflict cu aliatul rus în privința Bugeacului. În cele din urmă, România a primit Dobrogea, dar a trebuit să cedeze sudul Basarabiei (județele Cahul, Bolgrad și Ismail).

LEGE

PENTRU ORGANISAREA JUDECATOREASCA DIN 9 IULIŢ 1865

(Decret. 4 IuliŢ 1865, Prom. 9 IuliŢ 1865)

TITLUL I**DispoziŢiuni generale****Art. 1.** JustiŢia se dă în numele Domnului.**Art. 2.** FuncŢionarii judecătoreŢi se numesc ũ se întăresc de DomnŢ.**Art. 3.** JustiŢia se va da:

a. De judecătoriele de plăŢi.

b. De tribunalele judeŢiane.

c. De curŢile cu juraŢii.

d. De curŢile de apelŢ Ţi de curtea de casaŢiune.

Art. 4. Otătirile judecătorilor de plăŢi, vor purta numele de «*cărŢi de judecată*»; ale tribunalelorŢ de judeŢe, de *sentinŢe*; ale curŢilorŢ se vorŢ numi *decisiuni*.**TITLUL II****Judecătoriile de plăŢi****Art. 5.** În fie care plasă, plaiŢ ũ ocolŢ se va institui unŢ singurŢ judecătorŢ ũ judeŢŢ de plasă cu unŢ ajutorŢ.**Art. 6.** OraŢele principale se vorŢ împărŢi după numărolŢ populaŢiunii Ţi trebuinŢele locale, în unulŢ ũ mai multe ocăle, avăndŢ fie care ocolŢ câte unŢ judecătorulŢ.**Art. 7.** CircumscripŢiunea teritorială a judecătoriilorŢ de plăŢi, pentru comunele rurale este aceeaŢi cu a sub-prefecturilorŢ, iar aceea a judecătoriilorŢ de oraŢe va fi după determinarea ocălelorŢ ce se va face conform art. 6.**Art. 8.** ResidenŢa judecătorilorŢ de plasă, din comunele rurale, va fi aşedată în comuna unde se află sub-prefectura.**Art. 9.** Judecătoriile de plăŢi ũ ocăle, aŢ misiune de a împăca pe părŢi, Ţi de a judeca, în prima ũ ultima instanŢă, tâte cauzele câte li se atribuiescŢ prin procedura civilă.**Art. 10.** Se va numi judecător de plasă, acela care se va distinge prin bunele séle purtări, va avea ôre care cunoscinŢă de legi Ţi etatea de 25 anŢ, celŢ puŢinŢ.

Déca unulŢ din pensionarii Statului se va numi judecătorŢ de plasă ũ de ocolŢ, orŢ ajutorŢ, elŢ va priimi, pe lingă pensiune Ţi jumătate retribuŢiunea de judecătorŢ de plasă.

Art. 11. Judecătoriile de plăŢi ũ ocăle se vorŢ împărŢi în trei clase.

Clasa ântăiŢ va fi pentru oraŢele BucureŢci, IaŢi, Craiova, GalaŢi, Brăila, FocŢani, BotoŢani, Giurgiu, Ismail, Ploesci, Bărlad, Turnu-Severin.

Clasa a doua va fi pentru cele-alte residenŢe de judeŢe. – Clasa a treia pentru cele-alte residenŢe de plăŢi.

Art. 12. Tratamentele judecătorilor din fiecare aceste clase se vorŢ regula după cum se prevede în alăturatulŢ tabloŢ.**Art. 13.** În cas de bôlă, ũ orŢ ce altă lipsă a judecătorului, funcŢiunile lui se vorŢ putea îndeplini de ajutorulŢ ũ ũ.**Art. 14.** AjutorulŢ pôte fi trămisŢ de judecătorŢ în cercetări la faŢa locului orŢ de câte orŢ elŢ va găsi de cuviinŢă.**Art. 15.** AjutorulŢ, nefiindŢ trămis în cercetări, va asista la tâte audienŢele, pentru lucrările de cancelarie.

TITLUL III Tribunale de județe

Art. 16. Tribunalele de județe se vor compune în totă România de câte un președinte, doi membri, un supleant, un procuror și un substitut.

Unul din membri este numit judecător de instrucție.

Art. 17. Circumscripțiunea teritorială a judecătorilor de județe va fi aceea ca și a prefecturii județului, afară de tribunalul județului, afară de tribunalul județului Ismail care va cuprinde și circumscripțiunea prefecturii de Bolgrad.

Art. 18. Tribunalele din București, Iași, Craiova, Galați și Ploesci vor compune de mai multe secțiuni și anume:

Cel din București, din cinci secțiuni din care: una corecțională, trei civile și una comercială.

Cel din Iași, din patru secțiuni din care: trei civile și una corecțională.

Una din secțiunile civile din București și Iași va fi însărcinată cu transcripțiunile, legalizațiunile, inscripțiunile, vinderi silite și alte acte de procedură grațioasă.

Cel din Craiova, de trei secțiuni, din care: două cu atribuțiuni civile și corecționale și alta comercială.

Cel din Galați, de două secțiuni, din care una civilă și corecțională și alta comercială.

Cel din Ploesci din două secțiuni, între care se vor împărți toate lucrările.

Art. 19. Fie care din aceste tribunale se va compune: de atâți președinți, câte sunt secțiunile.

Unul dintre acești președinți se va numi prim-președinte.

De câte doi judecători și un supleant pentru fie care secțiune.

De un prim-procuror cu atâția procurori de secțiuni câte sunt secțiunile.

Art. 20. Toate cererile civile, din nouă intentate se vor adresa către primul președinte, care le va împărți după rândul intrării între secțiunile civile, decât asemenea secțiuni asistă, se decât toate naturele de cauză se judecă de toate secțiunile.

Cele-alte cereri se vor adresa la președinții respectivi ai secțiunilor.

Art. 21. Pe fie care an, acolo unde tribunalul este împărțit în mai multe secțiuni, primul președinte îndată după terminarea vacanțelor mari, va împărți prin tragere la sorți pe membrii tribunalului între diferitele secțiuni așa în cât un membru să nu servească doi ani d'a rândul, la aceeași secțiune.

Art. 22. Un tribunal se uă secțiune va putea judeca și da sentința sa și cu doi membri.

Art. 23. În casu de lipsă a unui judecător, supleantul îi va ține locul. În casu de lipsă a președintelui îi va ține locul cel mai vechiu numit judecător la acel tribunal, care nu va fi și instructor.

Art. 24. Rudele pene la văr primar inclusiv, și afinii (cuscrii) pene la același grad inclusiv, nu pot fi numiți membrii or supleanți la același tribunal.

Art. 25. Supleantul când nu se află însărcinat cu uă misiune afară de tribunal, va asista la ședințele tribunalului avându numai consultativ.

În sentința ce se va da, se va menționa prezența acestuia, se cauza lipsei lui.

Art. 26. Acolo unde tribunalul este împărțit în mai multe secțiuni, primul președinte va împlini lipsele de judecători aflați în oricare secțiune cu judecători se supleanți trași la sorți în public, dintre membrii se supleanți prezenți din alte secțiuni.

Art. 27. Primul procuror va putea asista la audiențele or cărei secțiuni și va lua concluziuni.

Art. 28. Judecătoriele de județe se vor împărți în două clase:

Cea d'ânteu va fi pentru orașele: București, Craiova, Iași, Galați, Brăila, Ismail, Giurgiu, Ploesci, Focșani, Bârlad, Botoșani și Turnu-Severin.

Cea de a doua pentru cele-alte capitale de județe.

Art. 29. Tratamentele judecătorilor din fie care aceste clase sunt regulate conform cu alăturatul tablou.

Art. 30. Fie care judecătorie de județe își va face un regulament special spre a regula mai cu amănuntul ordinea și modul serviciului se.

Acest regulament deliberat și de curtea respectivă și aprobat de Ministerul justiției se va tipări și se va urma în toamă. Aceste regulamente vor fi, pe cât se pte, mai uniforme pentru toate judecătoriele.

TITLUL IV

Tribunale comerciale

Art. 31. Causele comerciale se vor judeca de către tribunalele de județe, afară de județele arătate prin art. 18 unde se află anume uă secțiune de tribunal pentru cauzele comerciale.

Art. 32. Când se judecă uă cauză comercială, se vor alătura pe lângă judecătorii civili de județ, doi judecători comercianți, cari împreună cu cei civili, vor judeca și vor pronunția sentința asupra tuturor cauzelor comerciale din circumscripțiunea teritorială a judecătorilor de județ.

Art. 33. Pentru orașele, reședințe de județe, cari nu au uă secțiune de tribunal pentru cauzele de comerț, primăria locală va forma și va publica la fie cari doi ani, la întâiug Augustu, uă listă de comercianți ce pot fi chiamați a exercita funcțiunea de judecători comercianți.

Art. 34. În această listă se va cuprinde numele tuturor comercianților români, se u naturalizați români, domiciliați în acel oraș cari fac comerț de trei ani cel puțin, cari plătesc cea mai mare patentă și cari au etate de trei-deci ani împliniți.

Art. 35. Nu pot face parte din această listă:

- a. Aceia cari nu știu scrie și citi;
- b. Faliți nereabilitați;
- c. Aceia căror li s'a interzis parte se u totul din drepturile politice, civile se u de familie, se u căror s'a interzis dreptul de a și administra starea.
- d. Aceia cari au fost condamnați la uă pedepsă criminală, se u la uă pedepsă corecțională pentru următoarele delictes:

1. Falsificare, spargere de pecetți, sustragere de acte depuse în locuri publice;
2. Furtașăgă;
3. Înșelăciune (escrocherie);
4. Abus de încredere;
5. Atentate la bunele moravuri.

Art. 36. Cei în etate de 60 de ani se pot scuti, după cererile lor, d'a face parte din această listă.

Art. 37. Primăria va afige și va publica această listă în timp de 15 zile.

Cei ce au calitățile cerute, pot forma reclamațiuni, se u în contra înscrierilor celor fără drept, se u pentru înscrierea celor în drept.

Art. 38. Reclamațiunile se vor adresa mai întâi la primărie, care se va pronunția asupra validității cererilor prin act scris și motivat.

Art. 39. Partea nemulțămă pe otărirea primăriei va apela la tribunalul local, care se va pronunția de urgență și fără apel se u recurs.

Art. 40. Lista care cuprinde numele definitiv înscrie, se va comunica de către primarul tribunalului local la 1 Septembrie.

Art. 41. Numele cari în urma acestei epoci și pene la 15 Septembrie, se vor adăugi se u se vor esclude, se vor comunica din nou tribunalului local.

Art. 42. Ori de câte ori se va presenta uă cauză comercială, președintele va chiama pe rând, fără a se putea strămăta ordinea înscrierilor, și cu două zile înainte înfățșerii, pe două din persoanele înscrie în listă spre a judeca cauza.

Art. 43. Acești doi judecători comercianți vor lua parte împreună cu judecătorii tribunalului a esaminarea cauzei.

Sentința se va da după majoritatea voturilor.

Art. 44. Judecătorii comercianți, mai înainte d'a intra în lucrare vor depune jurământul cerut pentru judecători.

Funcțiunea lor este gratuită și onorifică.

Art. 45. Pentru orașele unde tribunalul județului este împărțit în mai multe secțiuni, dintre care una judecă casurile comerciale, cei doi judecători comercianți împreună cu un suplininte, cari se alătură pe lângă judecătorii în toate casurile comerciale, vor fi permanenți în timp de doi ani, și funcțiunea lor va fi retribuită.

Asemenea voru fi permanenți și retribuți suplinitele și cei doi judecători comercianți pe lângă tribunalul din Brăila.

Art. 46. Aceștia se voru alege de către comercianții domiciliați în acel orașu cari plătesc patenta de clasa I și II și cari reunesc și cele-alte condițiuni prescise de art. 34, 35 și 36.

Listele alegătorilor se voru compune conformu celor prescise la art. 33, 37, 38 și 39.

Art. 47. Pentru acele orașe, primăria va convoca în pretoriul său în ziua de 15 Septembrie pe toți comercianții alegători cuprinși în listă spre a procede la alegerea judecătorilor comercianți permanenți.

Art. 48. Alegătorii presinți sub direcțiunea primarului și a doi secretari aleși dintre dênșii, voru procede prin votu secretu, la alegerea a doi judecători și a unui supleant.

Vorü fi aleși, acei cari vorü uni majoritatea absolută a voturilor.

Cei ce nu vorü căpăta această majoritate se vorü alege la alu duoilea scrutinu prin majoritate relativă.

Art. 49. Vorü fi eligibili acei cari unesc condițiunile necesarii spre a fi alegători.

Art. 50. Cei doi judecători aleși vor avea atribuțiunile prescise la art. 43. Supleantul va înlocui pe judecătorul comercialu ce va lipsi și va fi însărcinatu și cu alte lucrări relative la cause comerciale.

Art. 51. Cei aleși se vorü face cunoscuți de către primării, Ministrului Justiții, care îi va întări prin decretu Domnescu.

Ei vorü intra în funcțiune îndată ce au depus jurământul prescisu judecătorilor.

Ei potü fi iarași aleși după ce vorü trece doi ani de la expirarea funcțiunii lorü.

TITLUL V

Curțile de apelü

Art. 52. Se menținü cele patru curți de apelü aședate în Bucuresci, Iași, Craiova și Focșani.

Art. 53. Circumscripțiunea teritorială a fiecărei din aceste curți va fi acesta:

a. Curtea din Bucuresci, va cuprinde județele: Ilfovü, Vlașca, Ialomița, Argeșü, Muscelü, Teleormanü, Oltü, Dâmbovița, Prahova și Buzëu.

b. Curtea din Iași va cuprinde județele: Iași, Botoșani, Dorohoiü, Suceva, Némțu, Roman, Cahulü, Vasluiü și Fălciü.

c. Curtea din Craiova, va cuprinde județele: Doljü, Mehedinți, Gorjü, Vâlcea și Romanați.

d. Curtea din Focșani, va cuprinde județele: Covurluiü, Putna, Tecuciü, Ismail cu Bolgrad, Brăila, Râmnicu-Săratü, Bacău și Tutova.

Art. 54. Curțile de apelü, vorü judeca apelurile în materii civile, comerciale și corecționale conformu legilorü în ființă.

Art. 55. Fie-care curte se va împărți în mai multe secțiuni, compusă fie-care de câte cinci membri, între cari și președintele.

Curtea din Bucuresci va cuprinde trei secțiuni. Cea din Craiova, cea din Iași și cea din Focșani, va avea fie-care câte două secțiuni.

Art. 56. Fie-care secțiune a curților de apelü se compune:

De atâți președinți câte secțiuni sunt. Unul dintre președinți se va numi prim-președinte.

De unü procurorü generalü cu atâția procurori de secțiuni câte sunt secțiunile.

De câte patru membri și unü supleant.

De câte unü grefierü pentru fie-care secțiune cu mai multe ajutöre.

Art. 57. Numai primul-președinte va priimi apelurile și le va împărți între secțiuni după rândulü intrărilorü.

Art. 58. Otăririle curții, nu se potü da de câtü cu uă majoritate de trei celü pučinü a membrilorü săi.

Art. 59. Supleanții cândü nu vorü avea uă altă însărcinare a curții, vorü asista la toate procesele și vorü avea votu numai consultativ.

În otărirea curții se va menționa presința supleantului său causa lipsei lui.

Art. 60. Rudele său afinii pênä la alü patruea gradü inclusivü, nu potü fi membri la aceeași curte.

Art. 61. Trei dintre membrii curții vor forma camera de punere în acușațiune în materii criminale, conformu regulilorü prescise de procedura criminală. Alți trei membri ai curții vorü forma curtea cu jurați pentru judecarea cestiunilorü criminale.